

Nº 12 DETSEMBER 2013 hind 2.20 €

muusika

Kooristaar **ERIC
WHITACRE**

ERSO hooajast
enne Ameerika
turneed

IDeejazz Tartus

**Oliver
Kuusik**

Kõige
tähtsam
on tunda,
et täna on
palju parem
kui eile

Intervjuu
Oliver
Kuusikuga

PIRJO PÜVI
ooperilaulja ja filoloog

FOTO IA REMMEL

“Tsau, Pirx!!!” hüüab Oliver oma tavapäraselt kõlaval ja elurõõmust pulbitseval häälel, kui mind Estonia teatri kohvikus märkab. Tal on äsja lõppenud “Julius Caesari” läbimäng. Üritan meenutada, kas olen Oliveri kunagi pahurana näinud, aga ei tule meelde küll. Mulle isegi tundub, et see vist pole lihtsalt võimalik. Olen tundnud Oliveri päris kaua ning hoolimata sellest, et kohtume üliharva, tunnen end tema seltskonnas alati pingevabalt ja lustakalt. Et ta on üks väheseid, kes mind mu vana hüüdnime järgi kutsub, elavdab meeolelu veelgi. Oleme otsustanud intervjuu teha Oliveri garderobis ning seega suundume üles. Juba trepil poetab ta esimese pommuudise oma uue elukoha kohta, mistõttu lisan sammu, et saaks ometi tema öeldut salvestama hakata – miski ei tohi ju ära ununeda.

Sinu alaline elukoht on nüüd hoopis Pariisis. Mis ajast sa enam Tallinnas ei ela?

Mõned kuud. Juba üle kümne aasta olen oma kodu võrdselt Tallinna-Londoni-Pariisi vahel jaganud, muudmoodi ma oma elu ette ei kujutaks. Lapse sünd aga paneb nii mõnedki asjad paika ja praegu oleme perega otsustanud pidama jääda Pariisi. Eestisse käin ma tööle, seda vahel mitu korda kuus. Teadsime ammu, et mingil hetkel me sellise otsuse teeme – vähemalt seniks, kuni laps on veel väike. Laulja amet riigipiiri ei tunne ja ma võtan seda vahemaad kui Tallinn-Tartu otsa. Lisaks on lennuk ideaalne koht uue noodimaterjali omandamiseks.

Said paar kuud tagasi isaks. Kuidas see sinu elu muutnud on ja palju sa lapse kasvatamises oma tiheda graafiku tõttu osaleda saad?

See on protsess, millest ma enne mitte midagi ei teadnud. Kuna kõik on esmakordne, siis iga uus areng on mingis mõttes üllatus, ent samas ei tulnud asjad mulle enamjaolt uudisena. Mul on ju väikevend ja ma olin tema sünni ajal kaksteist, nii et mul on kõik lihasmälu – kuidas imikul pead hoida ja mida teha. Olin ilmselt piisavalt ka lugenud ja mulle väga meeldis lapse tulekuks ette valmistuda. Kodus olles üritan tütre kasvatamisel ikkagi täiel määral osaleda, sest minu jaoks tuleb elu enne kõike muud. Elus ongi kõige tähtsam tunda, et täna on palju parem kui eile. Kui sa seda tunned, siis on see päris äge.

Milline su lapsepõlv välja nägi?

Mul oli kõige parem lapsepõlv. Ülilahe! Olen algselt pärit Lasnamäelt ja kui on suured majad, siis on palju tuttavaid, sõpru ja tüdrukuid. Eriti lahedad olid pritsisõjad ja kõik need mängud – kujutad sa näiteks ette, et mängid ukakat mitmekümnekesi! Käis mõnus öö- ja hoovielu ja ega keegi tuppa minna ei tahtnud. Hiljem tulid ka teravad ajad ja kui Eesti hakkas uuesti vabaks saama, siis oli vaja ka korralikult kakelda.

Aga miks ema sind just poistekoori pani, miks ta midagi muud sulle ei valinud?

See tuli ikkagi juba lasteaias päevavalgele ja kõik muud trennid kukkusid ära. Olen kõiki trenne üritanud teha, aga ainult laulmine jäi. Poistekoori A-koori kuulumine oli väga raske katsumus – kõigest 7–8-aastasi poisse pandi muudkui ette laulma, et otsustada, kes välismaale sõita saab. Tol ajal olid piirid ju kinni ja välismaale pääsemine oli justkui elu ja surma küsimus. Minu kõige raskemad ettelaulmised ongi siiani olnud just poistekooris.

Millal sa esmakordselt ooperiteatrisse sattusid?

Eks ma ilmselt poistekooriga ikka sattusin. Muusikalisele taustale tuli veel kasuks, et käisin esimesest kuni viienda klassini Tallinna muusikakeskkoolis, seejärel läksin õppima Laagna gümnaasiumi. Tulin muusikakeskkoolist ära seepärast, et logistika osutus liiga karmiks. Elasin Lasnamäel ja sõitsin iga päev Kivimäele kooli. Koolipäevale järgnesid klaveri- ja kõik muud tunnid ning lisaks veel poistekoor, nii et vahel jõudsin alles öösel koju. Pärast koolide vahetust ma klaverit enam edasi ei õppinud ja natuke kahetsen ka, sest enda arvates mängisin ikka päris hästi.

Millal sa aru said, et laulmine on see õige asi?

Poistel on häälemurre ja mul vedas, et sain tiiskandist kohe tenoriks. Mul oli häälemurre hästi varakult, 12-aastaselt, ja ma laulsin kohe poistekoori meeskooris edasi. Poistekooris olid ju 18–19-aastased kontratenorid, aga mina olin kaksteist ja tenor! Venno Lauulu ärgitusel tulid ka esimesed väiksed soolod, nii et sealt see mõte tekkis. Kõik ju lähevad tegelikult laulma seepärast, et teised kiidavad. Tundsini, et saan asjadega hakkama.

Keskkoolis käisin Prantsuse lütseumis, mille atmosfäär elavdas mu huvi kaunite kunstide vastu veelgi ja siis tutvusin Pille Lillega. Eesti Muusikaakadeemiasse ma 17-aastaselt sisse ei saanud. Erialaeksami sooritasin küll maksimumpunktidele,

Mul oli kõige parem lapsepõlv. Ülilahe! Olen algselt pärit Lasnamäelt ja kui on suured majad, siis on palju tuttavaid, sõpru ja tüdrukuid.

kuid harmooniast ei teadnud ma mõhkugi ja solfedžo oli ka viletsavõitu. Akadeemiasse sain sisse alles pärast ettevalmistuskursuste läbimist. Seevastu Londonisse, Guildhalli Muusika- ja Draamakooli sisse saamise kohta lugesin Postimehest. Kuna mul oli muusikaakadeemias käsil veel bakalaureusekraadi omandamine, arvasin, et jätkan sealgi bakalaureuseõppes. Alles kohapeal sain teada, et olin vastu võetud otse magistriõppesse ning saanud endale ühe hinnatuima õpetaja. Sinna minek oli täiesti läbi mõtlemata otsus. Olin saanud sinna CD, sealt mingitki vastukaja lootes. Teadsin, et see on üks hinnatuimaid muusikakõrgkooli maailmas, aga mul ei olnud üldse ettekujutust sellest, mis seal toimuma hakkab. Isegi sinna sõit läks nii, et viskasin kümne minutiga asjad kotti ja kohale saabunud, tulerdasin pool päeva mööda linna ringi, et kool üles leida. Tagantjärele olen aru saanud, et mul lihtsalt vedas tohutult.

Tol hetkel mõtlesid üksnes, et vaata me, mis saab?

Täpselt nii. Mul ei olnud seda tunnet, et minust peab tingimata laulja saama. Arvan, et inimene peab alati edasi minema, aga sellise haiglase kinnisidee ja ambitsiooniga ei ole mul kokkupuudet. Mulle on kunstilised veendumused ja eesmärgid olnud alati kõrgemal kõigest muust ja ülejäänuks ei jää mul lihtsalt aega. Teatav tervislik ambitsioonikus käib meie erialaga ikka kaasas, sest oleme ju edevad inimesed. Teisalt arvame siin Eestis vahel, et me pole mitte keegi. Siis on väljamaal jällegi hea avastada, et oleme olnud isegi liiga tagasihoidlikud! Aga parem nii kui teistpidi. Peeter Mudist vist ütles kunagi, et tee ennast nii madalaks kui võimalik, siis voolab kõik sinu poole. Ma arvan, et tal on selles suhtes tuline õigus.

Kes sa võiksid olla, kui sa poleks laulja?

Ma pole sellele kunagi mõelnud, järelikult ei kujuta. Aga olen mõelnud, mida ma võiksin teha. Näiteks sotsiaaltööd. Ehkki tühimuse momente on palju ette tulnud, nagu igal kunstnikul on omad noore Wertheri aastad. Olen ikka korralikult noote põletanud. Ma ei saa nendest inimestest aru, kes kunagi ei kahtle ja teevad oma tööd üheilbaliselt või masinlikult. Kahtluse moment peab kogu aeg kuklas tiksuma, ega muidu ei arene.

Kas räägid kellegagi pärast kontserti sellest, mis laval hästi või halvasti läks?

Ma arvan, et mul ei ole väga vaja sellest eraldi kellegagi rääkida, sest ma tekitan endas alati sisemonoloogi. Kindlasti on olnud hetki, kus rahvas alles juubeldab, aga ma ise kaon pärast esinemist ära, tundes, et peaksin partiis veel ühe või teise kohta uuesti läbi mõtlema. Küsin hiljem nõu ka inimestelt, keda usaldan. Kui soov arenda ära kaoks, ei leiaks ma oma tööl enam mõtet. Tihtipeale arvavad meie erialal töötavad inimesed, et neid peab ümmardama, kuid tegelikult on tähtis ise hakkama saada – laval oled sa ju üks. Kuna ooperilaulu eriala õppimine on praegu populaarsem kui kunagi varem, on see maailm karm. Lisaks kõigele peavad lauljad olema ka iseenda määndžerid. Kui me istume kodus, noodid põlvedel, siis keegi meid ka ei otsi. See on nagu lotogagi: kui piletit ei osta, siis võita ei saa.

“Poistekoori A-koori kuulumine oli väga raske katsumus – kõigest 7–8-aastasi poisse pandi muudkui ette laulma.”
FOTO ERAKOGUST

Kuidas suhtud kriitikasse?

Mina sain oma esimese kriitika Londoni suurtelt lehtedelt The London Times ja The Guardian. Mulle meeldib vaadata, kuidas ehitatakse üles head kriitikat: nägemus, mõte, põhjendus. Aga mul on ka väga vedanud, kuna ma peaaegu ei ole seni hävitava kriitika osaliseks saanud. Üldjoontes jääb aga mulje, et mõnel kriitikul on justkui kohustus tuua välja nii hea kui halb korraga. Kas vahel ei saaks siis jätta ühte poolt välja, kui see põhjendatud on? Eestis juhtub sedagi, et kriitik, kes artisti kindlasti tunneb, räägib kõigest muust kui tema seotusest selle tükiga. Mõnikord tuntakse üksteist jällegi liiga hästi, et midagi negatiivset välja tuua. Kui kriitika on aus ja põhjendatud ning hästi kirjutatud, siis on see igati teretulnud. Kõige hullem on aga, kui kriitik sind üldse ei maini.

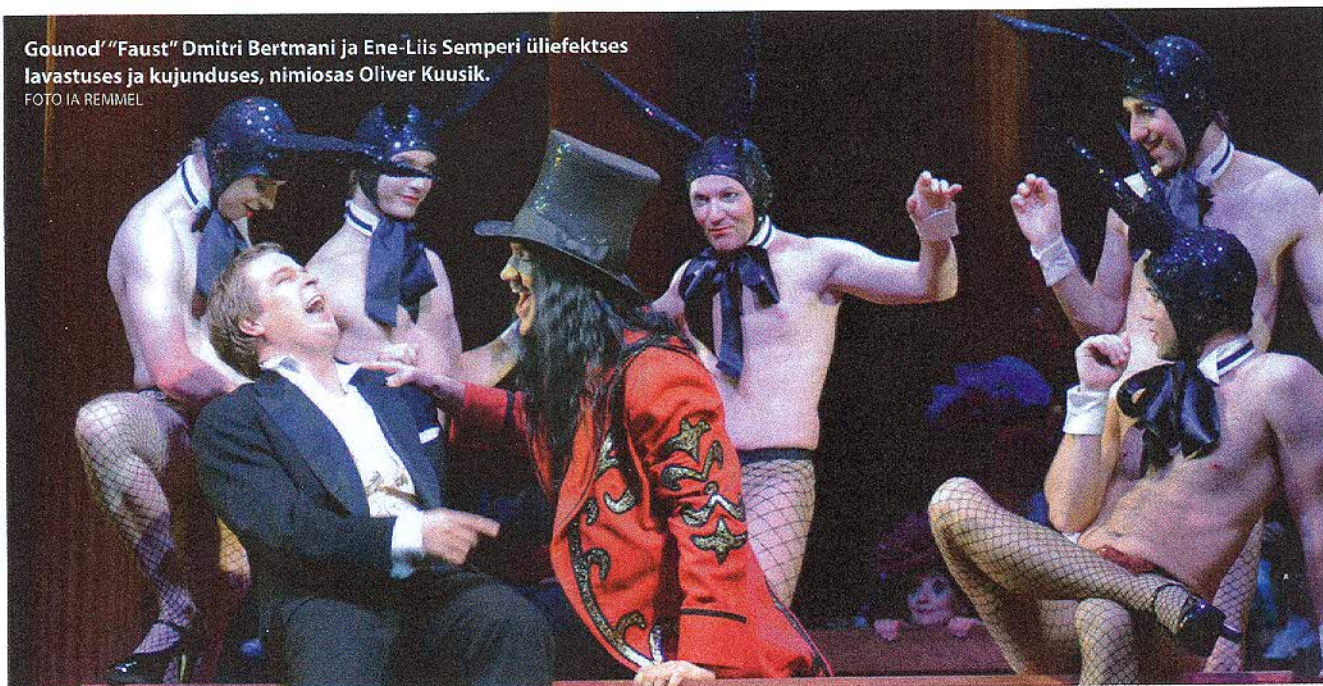
Milline on õhkkond Estonia teatris ja kuidas kolleegidega läbi saad?

Ma rääkisin hiljuti ühe kolleegiga, et võrreldes kolmekümne aasta taguse ajaga, kui inimesed ei olnud nõus isegi ühes garderoobis viibima ja toimusid skandaalid, on meil praegu suhteliselt noor trupp ja me saame omavahel küll hästi läbi. Tööl pole meil aegagi millekski muuks. Peale selle tunnevad solistid üksteist valdavalt ka koolist. Meil on väga lõbus ning saame ka töövälisel ajal tihti kokku.

Mis puutub konkurentsi Eestis – meil, kes me siin oleme, on tööd piisavalt palju. Pidevalt tehakse uusi tükke ja vahel juhtub, et teatud rollis on olude sunnil vaid üks osatäitja. Minu meelest on sellisel juhul mõttetu hakata võistlema, kes saab pea-, kes kõrvalosa laulda või kes saab esietendusle ja kes teisele etendusle. Väikese Eesti kontekstis see lihtsalt ei tööta ja niikuinii teevad kõik pühendunult oma tööd. Me oleme oma erialal tippjuhid ja vahel oled isegi ainuke Eestis, kes mõne partii või rolliga hakkama saab. Aga võibolla on mul lihtsalt vedanud, ma ei tea. Kui oled õppinud ja töötanud välismaal, siis mõistad, et Eesti on nii väike, et siin tulebki kõiki asju teha.

Gounod "Faust" Dmitri Bertmani ja Ene-Liis Semperi üliefektse lavastuses ja kujunduses, nimiosas Oliver Kuusik.

FOTO IA REMMEL

Aga mis siis välismaal suhtlemise ja atmosfääri poolest teisiti on?

Kindlasti on töökultuur mingil määral teistsugune. Sõltub ka sellest, kas töötada repertuaariteatris või projektiteatris, sest välismaal repertuaariteatrid järjest kaovad ja agentuurid on seetõttu muutunud väga vajalikuks. Siis juhtubki, et inimesed tulevad kokku ja neil on ainukeseks eesmärgiks oma töö võimalikult hästi ära teha ja laiali minna. Vahel räägitakse tõesti mingitest vastasseisudest, näiteks sopranite vahel, aga see on minu arvates täiesti mõttetu ja naeruväärne. Arvan, et tänapäeval pole kellelgi enam aega selliste probleemidega tegelda. Kui keegi hakkab liigselt pirtsutama ja kui ta ei ole just Maria Callas, siis teda järgmine kord lihtsalt enam ei kasutata. Mis puutub suhtlemisse, siis dalai-laama on öelnud, et kui sul on probleem ja sa saad sellega tegeleda, siis tegele sellega, aga kui sul on probleem ja lahendust ei paista, siis võid sa sama hästi sellele ka mitte enam mõelda. Tähtis on olla üksteise vastu viisakas ja väike naeratus ei maksa ju midagi.

Kui rääkida töökultuurist, siis projektiteatritel on võibolla rohkem aega süveneda, kuna nad keskenduvad korraga ühele asjale. Repertuaariteatrites, kus samad näitlejad annavad peaaegu iga päev erinevaid etendusi, joostakse partituuridega mööda maja ringi ühest proovist teise ning etenduste tase võib selle all kannatada. Samal ajal aga tunnevad repertuaariteatris inimesed üksteist põhjalikult, mis on ansamblioperite puhul suur eelis. Nii et võta sa kinni, kus peitub tõde. Repertuaariteatris on kõige tähtsam osav planeerimine.

Oled väga nõutud laulja. Kuidas su tervis suurele koormusele vastu peab?

Kui on käsil kaalukad projektid ning jagad end korraga mitme kohustuse vahel, võib see ikka tervisele mõjuda. Eesti praktikas on senini kuidagi ennekuulmatu, kui laulja haigestub. Käisin just Pariisis teatris ja esimese asjana tuli etenduse eel lavale kena daam, kes teatas, et peaosalised on haiged, aga nad on siiski nõustunud esinema. Olen nüüd mitu korda jär-

jest sellist olukorda näinud ja kuulsin hiljem, et see ongi täiesti normaalne. Oleme ju kõik lihast ja luust inimesed ning see on väga aus nii lauljate kui ka publiku suhtes. Meist on vahel loodud nagu mingid superkujud, kellest haigused kaarega mööda hiilivad ja kes peavadki iga päev laval esinema, kuid reaalsus on teine. Oleme justkui tippsportlased, kes keskenduvad kindlateks sooritusteks, ainult et meie ei saa jääda kuundaks. Aga see on eriala, mille olen endale valinud, ning olen selle üle õnnelik.

Aga oled sa üldiselt tugeva tervisega?

Meie kliimas ei ole ühelgi tenoril lihtne, sellepärast Eesti ongi ju alati olnud baritonide maa. (Naerab.) Aga ma ei kurda, oma organismi peab lihtsalt hästi tundma. Muidugi me näeme vaeva, sööme vitamiine, sponsoreerime apteeki ja hoolitseme lakkamatult oma hääle eest. Olen ka, heeringas kaelal, maganud, nii et koliseb!

Kuidas see juhtus?

See oli aastaid tagasi. Mul pidi järgmisel päeval ERSOga kontsert olema ja kõnehäält absoluutselt ei olnud. Lõikasin heeringa lahti, mähkisin ümber kaela ja mässisin toidukile peale. Töötas suurepäraselt! Ekstreemsed olud nõuavadki ekstreemseid lahendusi.

Palju sa praegu välismaal esined?

Tulin just Šveitsist Baseli sümfooniakute ja Eesti Filharmoonia Kammerkooriga Mozarti Reekviemi laulmast. Projekti korras on kontserdid ka Itaalias, Prantsusmaal ja Saksamaal. Samuti on vaja tihti ettelaulmistel käia ning praeguseks on mul erinevatest riikidest kolm agenti, kes mind töö otsinguil abistavad (või on see vastupidi!). Igav mul kindlasti ei ole, aga kõigest ei soovi enne rääkida, kui käed all. Estonias tuleb kevadel Donizetti "Armujook" ning enne seda teen oma debüüdi Alfredona Verdi "Traviatas". Sinna vahele mahub palju erinevaid kontserte ja ülesastumisi, nagu tavaliselt.

Tihti peale arvavad meie erialal töötavad inimesed, et neid peab ümmardama, kuid tegelikult on tähtis ise hakkama saada – laval oled sa ju üks!

Estonia on sinu koduteater, kas sind lubatakse ära või pead esmajoones mõtlema sellele, mis on Estonias vaja teha? Kuigi elan välismaal, ei muutu sellest mu koduteatri ega Eesti publiku jaoks suurt midagi. Mul on lihtsalt võimalus oma aega pikaajalisemalt planeerida. Teisalt võib juhtuda ka nii, et mõnel kuul viibin Eestis tiheminigi kui varem. Kui on pikemad lavastusperioodid, siis võtan oma tüdrukud ühes ja kolin kuuks ajaks Eestisse. Nõnda käituvad ka mõned teised Eesti tippolistid.

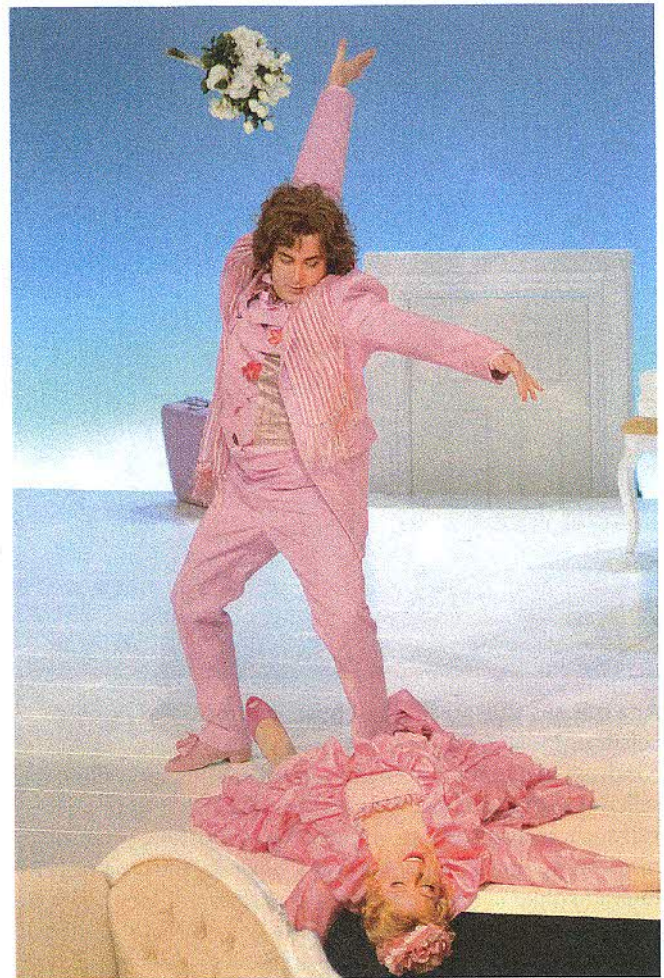
Septembris esietendus Estonia teatris Tõnu Kõrvitsa ooper “Liblikas”. Oled sa palju laulnud nüüdismuusikat ning milline oli sinu kogemus seoses “Liblikaga”?

Olen kaasaegset muusikat päris palju teinud ja isegi toonud välja kuulsa inglise helilooja Jonathan Dove'i “Little Green Swallow” esietenduse 2005. aastal Londonis, nii et kogemusi on. Eestis olen osalenud näiteks Timo Steineri ooperis “Kaks pead” jne. Mulle meeldib väga, et sellistes ooperites on võimalik esmaesitajana ise rolli luua, ilma et sul oleks kusagilt kedagi eeskujuks võtta. Tõnu Kõrvits meeldib mulle juba inimesena väga ja mulle sümptiseerib ka, kuidas ta muusikat tunnetab. Tema jaoks on muusika kui üks tervik. Mäletan, et kiitsin talle ühte löiku “Liblikas” ja tema vastas, et võttis selle üle Radioheadilt! Super! Kogemus ise oli väga kihvt, aga pidin ka kiiresti tegutsema. Nüüdishelikeelt on küllaltki keerukas omandada ning tütre sünni tõttu sain ma proovidega liituda vaevalt paar nädalat enne esietendust. Tulin imiku kõrvalt otse lavale, ilma et oleksin saanud eelnevalt muusikat kolleegidega kokkugi laulda. Aga saabudes olin täis indu ja loominguilisust – teadagi, mis mind kannustas!

Praegu luuakse palju nii-öelda hübriidvorme, näiteks “Prints ja kerjus” Estonia teatris, mis on nimetuse poolest noorteooper, kuid kõik artistid kasutavad mikrofoni ja tegelasi kehastavad erinevatest valdkondadest lauljad. Ka “Rehepapp” pole stiilipuhas ooper, võiks öelda, et seda polegi võimalik üheselt määratleda. Mismoodi suhtud sina žanrite ühendamisega?

Arvan, et kui tehakse selliseid uusi tükke, siis see on pigem sümbioos tantsust, videomontaažist, valgusest, muusikast ja erinevatest tehnilistest lahendustest. Nimetuse “ooper” üle võib vaielda, kuid jäägu see muusikateadlastele. Pigem võiksin nii mõelda, et selline ongi praeguse ajastu vorm.

Teiseks ikka see mikrofoni teema – isiklikult ei saa ma sellest räägitakse, süüdistatakse lauljaid: “Oi, ise olete ooperilauljad, aga teil olid mikrofonid peal!” See ei ole ju kokkuvõttes meie otsustada – ega meiega neid mikrofone endale meeleldi külge kleebi. Kõik on aga välja timmitud parima balansi saavutamiseks ning nii-öelda hübriidteoste puhul, kus lauldakse vahel kiireid kõnetekste, on ju selge, et need ei kõla erinevaist tehnilistest lahendustest kubiseval laval ilma võimenduseta kuigi selgelt. Peale

Johann Straussi “Nahkhiir”, Oliver Kuusik – Alfred. “Oliver Kuusiku hääl on tõesti selline, et naised langevad lummatult (nagu pereproua Rosalinde süžee järgi).” (Muusika, 2010 nr 8–9, Heili Vaus-Tamm) FOTO HARRI ROSPU

selle sõltub võimenduse kasutamine suuresti ka teatri või kontserdipaiga akustilistest iseärasustest ja ka teose orkestratsioonist. Sul võib olla nii suur hääl kui tahes, aga korralikust bändist sa ikka üle ei laula. Arvan, et ka ooperilauljad võiksid teatud tükide puhul mikrofonide kasutamisse veidi innovaatilisemalt suhtuda. Rolli on meid ikka valitud ju oma koolitahääleomaduste tõttu. Võibolla peaksime neid asju nägema nii, et kõik need eri žanrid hakkavad selles ühes kompleksis oma elu elama. Seda, kas selline lähenemine end õigustab, otsustab juba publik.

Rääkides erinevatest žanritest: vanasti käisid muudkui kõrtsides laulmas ja Pille Lill pidi sind kõrvupidi laval ära vedama. Palju sa praegu poplauluga tegeled?

Muuseas, Pille ise seda enam ei mäletagi. Mulle meeldib siiani väga poppi laulda, nii et kui saan, siis ikka laulan. Paraku pole mul selleks lihtsalt enam aega. See aeg oli ikka väga kihvt, kui mul oli oma kõrtsibänd. See oli elus nagu omaette etapp. Olin tööl öösiti ja kooli kõrvalt ning sain väga lähedaid kogemusi. Ka muusikalid ei ole minust kaarega mööda käinud. Oli aeg, kus elasin praktiliselt kolm aastat Linnahallis. Sellest ajast on jäänud head sõbrad ja kustumatud mälestused.

Mis on kõige kummalisem koht ja olukord, kus oled ooperilauljana esinenud?

Artistidena oleme siiski ju heas mõttes prostituudid või klounid. Me teeme oma tööd ja saame selle eest raha, ent see ei tähenda samas, et peaksime oma kunstilistes kaalutlustes kahtlema hakkama. Kui mingit väga head põhjust ei ole, siis miks mitte teha erinevaid asju. (*Pikk mõttepaus.*) Olen näiteks laulnud Pariisis tuletõrjeauto otsast "O sole miot"!

Kas on ka mõni lavastus, kus sa oled end ebamugavalt tundnud või lavastaja ei ole sulle suutnud oma nõudmisi ära põhjendada?

Muidugi. Eriti häirivad mind sellised õhinas "lavastajad", kes on küll kindlasti kõik Stanislavski raamatud läbi lugenud ja pritsivad osavalt termineid, kuid lavastus ei hakka lõpuks ikkagi tööle. Ooperi lavastamine ei ole üheselt võrreldav draamatüki lavastamisega – kuigi taotlused on samad, on meil muusikas selleks omad kanalid ja väljendusviisid ning draama ei tohiks kunagi ooperis muusikaga vastuollu minna. Hea ooperilavastaja peab muusikat palavalt armastama ja sellega arvestama.

Kui rääkida ebamugavatest olukordadest, siis näiteks "Nahkhiires" pidin laulma, siis olema klaveri sees veerand tundi siruli ja seejärel jälle täie rauaga laulma. Tähtsin proovida. Pärast mõnda etendust sain aru, et see ei ole võimalik, ja me muutsime selle koha ära. Sellised küsimused saab tavaliselt siiski lavastajaga selgeks rääkida, ise tuleb öelda, mis ei meeldi – aga proovima peab.

On sul mõne lavastajaga eriti hea side?

Ma arvan, et see side on ikkagi Dmitri Bertmaniga. Dima puhul oli eriline, et ta lähtus kõigi näitlejate individuaalsetest omadustest. Ta võis leida töö käigus mingi situatsiooni ja selle kohe sisse lavastada, kuigi see ei tähenda, et ta poleks enne prooviks põhjalikult valmistunud. Ta on inimene, kes sügavalt armastab muusikat ja oma näitlejaid. Tegime koos "Fausti" ja Bertman kutsus mind Moskva Helikoni teatriga Bangkokki kehastama peaosalist "Sevilla habemeajajas", aga ma ei saanud kahjuks Estonia 100. aastapäeva pidustuste ja lapse sünni tõttu minna. Loodetavasti kohtun temaga varsti jälle – see on alati pidupäev!

Kuidas peaks noori ooperisse tooma ja inimeste teadlikkust ooperist kasvatama?

Sellised asjad tulevad ikka perekonnast. Kuidas kasvatada inimese kunstiannet – ikka peab natuke ninapidi tirima. Ei pea ju kohe "Othellot" vaatama tulema, meil Estonias on noortele suunatud lavastusi küll. Inimene peab olema mingil hetkel asjas sees, mis ei tähenda alati seda, et ta peaks sellest kohe vaimustuma. Oluline on arendada üldist kultuurihuvi. Samas on mul hea meel, kui inimesed ütlevad, et tulid esimest korda ooperisse, kuna nägid mind telekas superstaari-saates või näiteks kontserdil Maarja-Liisiga. Neid projekte teen ma küll väga hea meelega, aga ooperi ülepropageerimist samas ka ei poolda. Inimene peab ise selle tee leidma – või siis ei pea üldse.

Olen Manchesteris töötanud ka kaks kuud juhendajana ühes lastealastele mõeldud projektis. Tegime mitmesuguseid harjutusi ja seletasime, kuidas näeb välja ühe ooperilaulja elukutse. Sellised üritused on tervitatavad ja lastele väga meeldis. Seega olen tasapisi hakanud ka õpetamisega tegelema. Tegin nüüd

- Tenor **Oliver Kuusik** (s 1980) on õppinud laulmist Eesti Muusikaakadeemias (2000–2003, Virgilius Noreika kl) ja Londonis Guildhalli Muusika- ja Draamakoolis (Rudolf Piernay kl).
- Alates 2008 RO Estonia solist.
- Osi Eestis: Faust (Gounod "Faust"), Rodolfo (Puccini "Boheem"), Nemorino (Donizetti "Armujook"), August (T. Körvitsa "Liblikas"), Don Ramiro (Rossini "Tuhkatriinu"), Nicias (Massenet "Thais", PromFest), Christian (Tambergi "Cyrano de Bergerac"), Ferrando (Mozarti "Così fan tutte"), don Ottavio (Mozarti "Don Giovanni", ka Manchesteris ja Londonis), Tamino (Mozarti "Võlulöööt"), Rinuccio (Puccini "Gianni Schicchi"), Sextus (Händeli "Julius Caesar"), Walther (Wagneri "Tannhäuser"), Peter Quint ja Proloog (Britteni "Kruvipööre", "Birgitta festival"), Alfred (J. Straussi "Nahkhiir"), Beppe ja Arlekiin (Leoncavallo "Pajatsid"), Freddy (Loewe "Minu veetlev leedi"), Paater (Leigh "Mees La Manchast").
- Osi Inglismaal: Fenton (Verdi "Falstaff"), Polidoro (Mozarti "Teeseldud lihtsameelsus"), Elutark (Hindemithi "Sinna ja tagasi"), Torquemada (Raveli "Hispaania tund"), Edwin (Gilbert'i ja Sullivani "Trial by Jury"), Brighella (Jonathan Dove'i "Väike roheline pääsuke", esietendus UK-s), Enjolras (Schönbergi "Hüljatud"). Osalenud Fleishmani ooperi "Rothschildi viiul" plaadistamisel (koos Liverpooli Kuningliku Sümfooniaorkestriga).
- Hinnatud ka kammer- ja oratooriumilauljana.
- On andnud kontserte nii Eestis, Lätis, Soomes, Rootsis, Norras, Taanis, Venemaal, Saksamaal, Prantsusmaal, Kanadas, USA-s kui ka Inglismaal.
- On pälvinud esikoha konkursil "Noor laulja" (2002) ja Hendrik Krummi nim võistlusel (2006), II auhinna Tiit Kuusiku lauluvõistlusel (2001), III auhinna ja eripremia saksa muusika esituse eest V Klaudia Taevi nim rahvusvahelisel ooperilauljate võistlusel (2007). Rahvusvahelise konkursi "Jeunes Ambassadeurs Lyriques" (Kanada) laureaat (2009).
- Pälvinud Marje ja Kuldar Singi nim auhinna "Noor muusik" (2005), Eesti Teatriliidu aastaauhinna ja kristallkingakese rändauhinna (2008), SEB publikupremia (2011).

Türil suvekursusi ja Estonias veidi "Opera vox" ka. Mulle sobivad pigem kursused, kus saab õpilasega nädal aega järjest tegelda. Õpin sealt isegi, kuulen ju teiste probleeme ja tekib hasart inimest arendada. Mul on praegu ka paar eraõpilast. Paraku võtab see tohutult energiat ja ma ei jaksa sellele veel töö kõrvalt põhjalikult keskenduda – tahaksin enda ja teiste vastu aus olla. Aga ma arvan, et õpetamise soolikas on minus täiesti olemas.